

UN CAMARAD ȘI ȘEF A CĂRUI AMINTIRE NU O POT UITA

Colonel (rezervă) inginer Ion Savu

L-am cunoscut pe Ștefan Gușa în anul 1968, la adunarea din Aula Academiei Militare cu șefii grupelor de studiu din facultățile de arme întrunite și cele tehnice ale academiei. Se prezentau în această adunare evenimentele care aveau loc în Cehoslovacia și poziția politico-militară a țării noastre față de aceste evenimente. Amândoi aveam gradul de căpitan, eram în același an de studii și eram șefi de grupe. Facultățile pe care le urmam erau însă diferite: el la Facultatea Tehnică de Tancuri și Auto, iar eu la Facultatea de Radioelectronică.

Pe timpul adunării respective nu am putut face nici un comentariu. Eram însă cu toții consternați și neliniștiți de ce s-a întâmplat și ce putea să urmeze pentru România, care nu a luat parte la „invitația” din Cehoslovacia și care comanda public aceasta acțiune.

După terminarea acestei adunări, am fost invitat în camera în care locuia căpitanul Gușa Ștefan, de la căminul academiei. Acolo lucrurile s-au încins. Foarte înflăcărat, Ștefan Gușa a făcut o serie de aprecieri în special cu privire la Armata Sovietică și la faptul că după ce vor termina cu Cehoslovacia vor năvăli peste noi. Expresiile lui erau foarte dure și greu a putut fi temperat de cei care eram acolo. M-a impresionat o gândire militară limpede și în special curajul cu care făcea unele afirmații. Mă gândeam că nu este croit pentru meseria de inginer și ar fi fost mai nimerit să urmeze cursurile unei facultăți de arme (tactice).

Ne-am întâlnit după vacanța din luna septembrie 1968 și am rămas în relații camaderești-colegiale, fără să bănuiesc atunci că viața ne va reîntâlni de pe poziții diferite. După absolvirea Academiei, datorită rezultatelor obținute, căpitanul inginer Gușa Ștefan a rămas în Academie pe funcția de lector la Facultatea Tehnică de Tancuri și Auto, iar eu am fost repartizat în Direcția Operații a Marelui Stat Major. Ne-am întâlnit în această perioadă și am rămas surprins de faptul că el era nemulțumit de repartitia avută, deși mulți colegi și-ar fi dorit-o. Nemulțumirea lui era legată de faptul că nu-i plăcea activitatea la catedră și dorea foarte mult să lucreze “la trupe” și nu oriunde, ci la tancuri, arma pentru care nutrea o dragoste și o pasiune deosebită. Nu-i împărtășeam părerea și se supăra, devenind chiar agresiv în expresii. Dorința și caracterul lui ambițios, tenacitatea în atingerea unor scopuri și, nu în ultimul rând, nivelul de pregătire tehnico-militară, au făcut ca la sfârșitul anului 1972 să fie numit comandant al unui regiment (6) de tancuri. Cred că a fost primul comandant de regiment din Armata Română care era absolvent al unei facultăți tehnice din Academia Militară, unde obținuse titlul de inginer. Au existat la vremea respectivă multe păreri în rândul cadrelor militare. Cei mai mulți erau de acord cu această numire, dar existau și persoane care din conservatorism sau, de ce să nu spun, din răutate, nu vedeau cu ochi buni acest lucru. Și în continuare, când inginerul Ștefan Gușa a fost promovat în funcțiile de Șef de Stat Major de Divizie, apoi de Comandant de Divizie și, mai târziu, în cea de Șef al Marelui Stat Major, s-au menținut aceste

controverse. Ele au fost însă lămurite cel mai bine de însuși Ștefan Gușă, prin rezultatele obținute în aceste funcții, rezultate confirmate de fapt prin avansările în grad, (toate) la excepțional. Nu cunosc câți ofițeri din Armata Română au avut această satisfacție.

În anul 1974, am făcut parte dintr-o comisie a Marelui Stat Major care verifica starea de pregătire de luptă a Diviziei 6 Tancuri, prin scoaterea acestora la alarma de exercițiu.

Am fost repartizat în subcomisia care verifica Regimentul 6 Tancuri, unde comandant era locotenentul colonel inginer Ștefan Gușă. Exercițiul de alarmare l-a surprins pe comandant în unitate. Era în salopetă, plin de motorină, deoarece toată ziua, împreună cu mecanicii conductorii, lucrase la întreținerea tehnică a tancurilor din dotare, în așa-numita “zi de parc”.

A scos regimentul la alarmă cu mult calm și multă hotărâre și pricepere. Documentele de alarmă erau întocmite de el personal. A impresionat conținutul, grafica și acuratețea acestora. Pe tot parcursul exercițiului de alarmă a fost în mijlocul subordonaților, conducând cu multă pricepere și precizie întreaga activitate. Cunoștea foarte bine toate părțile bune, dar și cele slabe ale unității. Știa nu numai numele cadrelor unității, ci și pe cele ale militarilor în termen. Șeful subcomisiei de alarmă, un tanchist cu state vechi în Armată, avea să afirme la sfârșitul exercițiului că pentru comandantul de regiment, având în vedere cunoștințele sale, perseverența și dorința de a obține rezultate, sunt deschise mari perspective de afirmare. Acest lucru a fost mai apoi confirmat de evoluția lui Gușă Ștefan în cariera sa militară.

Ne-am întâlnit după aceea de câteva ori, când colonelul inginer Ștefan Gușă era Șef de Stat Major al Diviziei 6 Tancuri și mai apoi comandantul acestei divizii. Era mai ponderat, mai puțin impulsiv, dar preocupat permanent ca această divizie de tancuri, unica din Ardeal, să fie o unitate de elită a Armatei noastre. Nu avea obiceiul să se vaite, dar lua în piept o serie de greutăți cu care se confrunta divizia – și nu numai –, măsuri ale eșaloanelor superioare. Se maturizase din punct de vedere militar și devenise mai distant în relațiile cu colegii mai mici în grad și funcție.

La 23 august 1984, l-am felicitat telefonic cu ocazia avansării la gradul de general. Era bucuros, dar mi-a spus că orice avansare este o sarcină în plus. Printr-un ofițer mi-a trimis o sticlă de palincă, cu un bilețel pe care scria: “Bea din acest dar, ca să ajungi ca mine.”

Nu ne-am mai întâlnit până în luna septembrie 1986, când generalul Ștefan Gușă a fost numit șef al Marelui Stat Major, deci și seful meu. Personal, am fost foarte bucuros. La prezentarea la acest eșalon, unde eu lucram de șaisprezece ani, a făcut o vizită de prezentare prin toate birourile. A intrat și în biroul pe care îl conduceam eu. I-am prezentat colegii de birou, m-a îmbrățișat, lucru care a creat o deosebită impresie subalternilor mei, dar mai ales mie. I-am explicat pe scurt cu ce se ocupa biroul meu, a înțeles foarte repede și a rămas oarecum surprins că noi aveam în sarcină, pe lângă altele, supravegherea producției de apărare. A zis: “Bine, vom mai discuta despre aceste lucruri, pe larg, după instalarea mea. Te rog să fii foarte bine documentat, am să te chem eu.”

Numirea generalului Ștefan Gușă în funcția de Șef al Marelui Stat Major a fost acceptată de ofițerii acestui organism militar în unanimitate, dar existau și circula și unele păreri mai mult de culise. Șefii de direcții și unii șefi de secții nu erau mulțumiți de faptul că generalul Gușă venea de la eșalonul divizie direct în funcția de Șef al Marelui Stat Major. Se socotea că nu are experiență de comandă la eșaloanele superioare diviziei, dar cea mai mare nemulțumire era aceea că generalul Gușă era inginer. Există părerea multor șefi că inginerii, nici pe funcții mai mici, nu au ce căuta în Marele Stat Major.

Exista o mare parte din ofițerii Marelui Stat Major care apreciau că generalul Gușă a trecut prin două eșaloane “de foc” ale Armatei, unde obținuse rezultate remarcabile și în plus absolvise cursul post-academic superior, precum și un curs pe linie de organizare-mobilizare, și ca urmare era apt pentru această funcție de mare răspundere.

Lucrurile s-au liniștit pe măsură ce noul șef al Marelui Stat Major și-a intrat în atribuții și a început să demonstreze că nu era cu nimic mai prejos decât predecesorii lui.

La vreo două săptămâni după numirea sa în funcție, fiind ofițer de serviciu principal pe Marele Stat Major, generalul Gușă m-a chemat în biroul său, pe la orele 22.00, unde am rămas până dimineața la orele 05.00, a deschis un aparat de radio (!), a desfăcut o sticlă de palincă cu o pară înăuntru și am început poate cea mai interesantă discuție din viața mea cu șef așa de mare. Generalul se baza pe faptul că ne cunoșteam de mulți ani, că eu aveam o vechime de peste șaptesprezece ani în Marele Stat Major și că nu puteam să mint. Aceste argumente mi le-a spus el, la începutul discuției. Am discutat despre unele probleme de organizare ale Marelui Stat Major, despre relațiile care existau între direcțiile acestui organism, despre problemele de producție militară care vizau direct Consiliul de Înzestrare al cărui președinte era prin natura funcției, despre starea de spirit a cadrelor, despre unele probleme care reveneau Marelui Stat Major în relațiile cu Statul Major al Forțelor Armate Unite ale Tratatului de la Varșovia și despre alte lucruri mai mărunte. Am răspuns în măsura în care mă pricepeam, dezinteresat, corect și sincer. Am remarcat dorința generalului Gușă de informare și cunoaștere, de faptul că, deși șefii mai mari din Marele Stat Major îl informaseră de aceste probleme, totuși dorea să afle unele lucruri și din gura celor mai mici. Nu cred că aceasta discuție a purtat-o numai cu mine. Avea o mare putere de analiză și sinteză, selecta rapid informația utilă și era foarte clar în indicațiile și măsurile pe care le lua.

În cele mai importante probleme se consulta cu ministrul Apărării Naționale, generalul Vasile Milea, pentru care avea un cult deosebit.

În funcția de Șef al Marelui Stat Major, generalul Ștefan Gușă s-a străduit și a reușit în mare măsură să elaboreze o serie de linii directoare privind înzestrarea Armatei cu tehnica de luptă, să îmbogățească programele de instruire ale trupelor în condiții draconice de munci agricole și lipsuri de carburanți, să elaboreze o serie de regulamente privind desfășurarea acțiunilor de luptă, să dezvolte sectoarele de cercetare științifică, să introducă sisteme de automatizare la unele eșaloane, să ia măsuri de pregătire a cadrelor și multe altele. A fost adeptul promovării cadrelor după pregătire și nu după originea socială (muncitorească).

Avea foarte multe planuri și idei de reînnoire a organismului militar, dar “timpul n-a mai avut răbdare”.

Pe 17 decembrie 1989, a fost trimis la Timișoara. De acolo a venit în seara zilei de 22 decembrie, deosebit de obosit și de afectat de moartea generalului Milea. Am reușit împreună cu locotenentul colonel inginer Florentin Popa (generalul de mai târziu) să-l liniștim și să-l facem să se odihnească două ore pe o canapea din biroul acestuia. A plecat apoi la fostul sediu al Comitetului Central, împreună cu maiorul Gheorghe Ionel, aghiotantul său. În continuare, lucrurile sunt cunoscute.

A fost împotriva unei intervenții militare externe, lucru apreciat de toți românii, dar a intrat în jocul unor interese de conjunctură și a fost eliminat de la conducerea Armatei.

Aveam să-l revăd în anul 1994, într-o rezervă a Spitalului Militar Central, cu zece zile înainte de a fi trimis la Viena. Am intrat cu foarte mare greutate la el. Avea instalată pază și l-am rugat pe Seful Secției Medicale să-i ceară aprobarea să-l vizitez pentru cinci minute. A aprobat. Mi s-a recomandat să nu-l îmbrățișez. S-a bucurat de

vizita mea. Am încercat să-i spun câteva cuvinte de încurajare. A zâmbit, cu subînțeles.

Generalul Gușă Ștefan mi-a fost o bună perioadă de timp coleg, camarad și șef a cărui amintire nu o pot uita.